

După ce au cercetat decenii posibilitatea existenței vieții pe alte planete, savanții se preocupă să afle dacă există viață... și după muncă!

Se știe: comunismul a detestat greierii, în schimb, adora furnicile. Acestea din urmă erau exemple incontestabile și de urmat ale muncii duse până la sacrificiu, sub poveri depășind cu mult greutatea trupului filiform, disciplinate, organizate, fără timp de cârcoteli inutile.

În schimb, cu complicitatea marilor fabuliști, greierii erau țintuiți la insectarul moralei, cu eticheta jenantă „Pierde-vară” și ignorând cu totul timidul argument (considerat neserios, chiar) cum că s-ar munci mai cu spor pe muzică. „Răzbunarea” a venit acum, când greierii se află într-un reviriment artistic fără egal, întrecându-se în concursuri televizate, de talente și supermodele, în vreme ce multe dintre furnici par să fi înțelese, în cele din urmă, că pea mult zel strică.

Și, cum o poveste e nouă pentru noi, dar veche pentru cei ce au trăit-o deja, „timpurile noi” erau parodiate în anii '30 ai secolului trecut, cu inteligență și umor fin (dacă nu chiar amar) de Chaplin. Personajul filmului („Timpuri noi”), un lucrător conștiincios, ca omul simplu, trebuie să strângă piulițele unor piese aflate pe o bandă rulantă, cu o viteză căreia cu greu îi face față, rămânând cu gestul reflex și după ce, la finalul programului, părăsește fabrica. Memorabilă este și scena în care muncitorul este hrănit de o mașină modernă ce se și defectează, ratând experimentul chiar sub privirile inventatorului și ale șefilor, într-un mod deopotrivă comic și cu substrat cât se poate de serios.

Tentația de a râde se risipește în întrebări (desigur, retorice): Nu-așa că profitul trece, arogant, înaintea trăirilor și demnității umane? Nu-i așa că, aplicând formulele de eficiență din servietele celor „de sus”, oricât am munci, tot nu este de ajuns? Nu-i așa că nici nu contează identitatea noastră, cine suntem, dincolo de niște prototipuri? Cetățean, locuitor, angajat, contribuabil, consumator, client, alegător, un cod numeric personal... fără nume, fără ceea ce alcătuiește, de

fapt, esența noastră: noi înșine ca existențe unicat, irepetabile?

Și, într-o societate care analizează, inventariază, contabilizează, tehnologizează, virtualizează, modernizează, eficientizează, manageriază, comercializează, ierarhizează, butonează, robotizează... înstrăinarea omului de semenii lui și de el însuși devine o urmare inevitabilă și foarte ușor de constatat.

Alienarea nu este o poveste: o trăim! Pentru estul gri și izolat de altădată, societatea „liberă” aflată la punctul cardinal opus își etala ca în povești strălucirea ademenitoare. Doar din manualele de „Socialism științific” ieșeau, acuzatoare, subiecte pentru examenele studentești de genul „Alienarea omului în societatea capitalistă”. „Aiurea!” își spuneau deopotrivă studenții și profesorii în gând, cu teama ca gândurile să nu li se poată citi, primii „recitând” lecția așa cum ceilalți erau obligați s-o audă. „Strugurii acri din fabulă! Vrem și noi! Și lasă, că ne-om descurca într-un fel cu alienarea asta!” își spuneau ei într-un dialog nerostit, cu gândul la pașapoarte, vitrine pline, drepturi nelimitate și libertăți necenzurate..., amestec de bune și rele prea subtil și diabolic pentru a fi fost pe deplin înțelese de cei mai mulți.

Poate că alienarea nici nu este o poveste „din est” sau „din vest”, ci o realitate de astăzi.

Tratați cu cinism, oamenii devin, la rândul lor, cinici. Priviți ca instrumente, devin astfel, în mod inevitabil, trăgându-și cu jenă haina standard peste sentimente. Considerați „piese de schimb”, nici nu vor fi altceva, aplicând ei înșiși altora și fără nicio remușcare principiul „Nimeni nu este de neînlocuit”. Nefericiți și cu emoțiile tocite, pasionați spectatori și comentatori ai vieții altora, în absența celei personale, diluate în rutină, ajung să savureze la tv. catastrofele și dramele, pentru că doar asta îi face să se simtă vii, în siguranță!

Mai grav, refuzându-și ziua de mâine,unii fac din semenii lor ținte vii ale răzbunării, ale cinismului, rătăcirii sau disperării...

În goana după minți strălucite, ignorând sau disprețuind inimile, „timpurile noi” se populează, absurd, dar sigur, cu rinoceri.

Evident, propoziția de mai sus „se deschide” doar cu cheia lecturii, așa cum de rinocerită sunt feriți doar trăitorii de emoții și purtătorii de suflet.

Prof. Ioana Luminița Ungureanu